

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ad Leonem X. Pontificem Maximvm

[Straßburg], 1519

VD16 L 3409

Conclusio VIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-34717

DVLGENTIARVM AD LEONEM X. P. M.

dan catholicam fidem, sed aduersus lapides & ligna. Quanto rectius Apostolus Paulus sacerdotiū uetus asserit cōstitisse, in iudicandis leprosis, in iustificationibus, & mundicijs carnis, in cibo, & potu, & uestitu, & festis diebus &c. Quibus ut figura significata sunt iustificationes in spiritu, & mūdiciæ cordis, quas ministerio noui sacerdotij operatur in ecclesia Christus. Quamquā igitur sextam cōclusionem ipse nō posui ex animo, ut dixi ibidem, sed quia alij sic sentiunt. tamen quia nec ipsi aduersarij cum omnibus suis magistris, usq; hodie possunt ostendere, quomodo sacerdos remittit culpas, nisi hæreticā illam, sed usitatam sententiā proferant, qua dicitur, sacramenta nouæ legis iustificatam gratiam dare illis, qui nō ponunt obicem, cum sit impossibile, sacramentū conferri salubriter, nisi iam credētibus, & iustis & dignis. Oportet enim accedentem credere, deinde non sacramentū, sed fides sacramenti iustificat. Ideo quicquid blaterent opiniosi sophistæ, uerosimile est, qd sacerdos nouæ legis declarat dūtaxat, & approbat solutionē dei (id est, ostendit) & hac ostensione & iudicio suo quietat conscientiā peccatoris, qui eius iudicio tenetur credere, & pacē habere. Quomodo uetus sacerdos quietabat eos, quos corpore uel ueste mūdōs iudicabat, cum tñ ipse nullū posset mūdare, nec seipsum, Quod em̄ ille in corporibus, hoc iste in cōscientijs operatur. Et sic respondet spiritus literæ, & ueritas figuræ. Et expecto hos catholicæ fidei defensores, quō sine prauitate hæretica aliter possint exponere clauū uirtutē

CONCLUSIO VIII.

Canones pœnitentiales solum uiuentibus sunt impositi, nihilq; morituris secundum eosdem debet imponi.

Hanc disputo, & si multi sunt, qui mirentur eam esse dubiā.

PRIMO probatur per illud Ro. vii. Lex dominatur in homine, quāto tempore uiuit, &c. Quod cū Apostolus de lege diuina interpretetur, multo magis uerū est de lege humana, unde ibidem dicit, Cū mortuus fuerit uir eius, soluta est mulier a lege uiri, Multo magis ipse mortuus est solutus a lege uxoris uiuentis. Arguit enim a minori Apostolus, si uiuus soluitur per mortem alterius, multo magis ipse mortuus, per quem soluit uiuus.

Secundo, leges canonicæ sunt alligatæ circumstantijs tem

M. L. RESOLUTIONES DE VIRTUTE IN

poris, loci, personarū, sicut omnes aliæ leges positivæ, dif. xxix. (ut omnibus notum est) de solo enim uerbo Christi dictum est, In æternum domine permanet uerbum tuum, in seculum seculi ueritas tua. Et iustitia eius manet in seculum seculi, uerbum autem & iustitia hominum, manet ad tempus duntaxat, quare illis mutatis cessant & leges. Nisi dicendum est, quod uastata ciuitate, adhuc ipse locus desertus, teneatur ad omnia, quæ prius faciebat ciuitas, quod est absurdum.

Tertio, si ius cogit, etiam cum uiuentibus dispensare, & legē mutare, quando legis conditio cessat, uel in peius uergit, cum (ut Leo papa dicit) nō debeat contra charitatem militare, quod pro charitate statutum est, ita certe quod contra unitatem, pacem, &c. cœperit militare, quanto magis morituris leges sunt tollendæ, cum nō solum cesset ibi conditio legum, sed ipse quoque, cui & cuius conditionibus positæ fuerunt.

Quarto, ex ipsis uerbis legis, in quibus exprimuntur clare dies & anni, ieiunium, uigiliæ, labores, peregrinationes &c. quæ manifestum est esse huius uitæ, & per mortem cessare, ubi homo longe in aliam uitam migrat, ubi nec ieiunat, nec plorat, nec comedit, nec dormit, ut qui non habet corpus. Inde Ioannes Gerson, damnare audeat indulgentias titulo multorum millium annorum donatas, ut mihi miraculum sit, quid nam acciderit hæreticæ prauitatis inquisitoribus, ut hunc uel mortuum nō combusserint, qui contra morem omnium stationū urbis, tum maxime contra usum effusoris illius indulgentiarum Sixti quarti, tanta fiducia pronuntiat, ut etiam moneat prælatos officia sua, in ijs corrigendis, atq; prouidendis, fatuas & superstitiosas appellans titulationes talium indulgentiarum &c.

Quinto, respiciendo ad intentionem latoris canonum, quos certum est, ne cogitasse quidem, ut eiusmodi canones imponerentur morituris, Finge enim nos interrogare pontificem tales ferentē, quos intelligis o pater in lege tua: uiuos aut mortuos? Quid respondebit nisi, immo uiuos: quid enim cum mortuis agere possum, qui egressi sunt forum meum?

Sexto, crudelissime faceret sacerdos Christi, si non relaxaret fratri, sicut sibi uellet fieri, & non est causa quare nō debeat, cum sit in eius potestate.

DVLGENTIARVM AD LEONEM X. P. M.

Septimo, si canones pœnitentiales manent mortuis, eadem ratione & cæteri omnes. Celebrent ergo, agant festa, & ieiunia & uigilias, dicant horas canonicas, non comedant oua, lac, carnes certis diebus, sed tatum oleum, pisces, fructus, legumina, induant uestes pullas, uel candidas pro differentia dierum, & alia onera grauissima, quibus nunc premitur misera illa, olim libera rima ecclesia CHRISTI. Nec enim ulla est ratio, quare aliqui cessent canones propter tempus, & non omnes. Quod si cessant illa, quæ tamen sunt bona & meritoria ad uitam, cur non magis afflictiua illa & sterilia, atq; impeditiua? An hic etiam permutationem nobis fingimus, ut sicut alias pœnas pro illis proportionatas patiuntur, ita & alia opera illis proportionata ibi de faciant, ut nihilominus dicendi sint, legere horas canonicas?

Octauo. De facto infirmis corpe, & si non sunt morituri, tolluntur Canones tam pœnitentiales, q̄ morales. Sacerdos enim infirmus, non tenetur orare, celebrare, deinde alij quoq; nec ieiunare, nec uigilare, nec a carnibus, ouis, lacte abstinere. Suntq; omnia non modo libera, imo prohibita, quæ prius erant sanis præcepta. Alioquin cum eos iam manus domini tangat, dicitur eis, Quare me prosequimini sicut deus, & carnibus meis (id est, infirmitatibus) saturamini. Arguo itaq; Canones sunt impositi non infirmis, sed sanis & ualentibus, ergo multo minus mortuis, sed uiuentibus. Aut si morituri & mortui non sunt liberi, cur infirmi etiam non eisdem premuntur & uexantur? deniq; recepta sanitate non tenentur repetere omissa in infirmitate, quomodo ergo credentur post mortem repetendi, aut soluendi Canones? Sed hic dicunt quidã. Quid si quis sanus impositas pœnitentias omiserit, & postea moriturus confiteatur: uideatur quod tales omnino necesse sit in purgatorio soluere, etiã si aliæ non imponendæ sint, aut non imponantur. Respondeo quod nequaq; quia per talem omissionem nihil est factum aliud, q̄ quod contra præceptum ecclesiæ peccatum est, de quo dolendum est, non denuo repetendum ac implendum pro præterito sed pro futuro tatum. Sufficit diei malicia sua, craftinus sollicitus erit sibi. Quod si præcepti transgressio ullius esset repetenda, ut nulla maneret, maxime id in dei præceptis fieri deberet. Sed est impossibile, ut adulterium non sit factum omissionis castitatis,

M. L. RESOLUTIONES DE VIRTUTE IN

Nono. Quicumq; maiorem pœnam subit q̄ sibi imposta est, huic merito & naturali iure remittitur minores, sed moriturus subit ultimam summã & maximam pœnarum scilicet mortis. Quare præsente morte, omnis alia debet tolli, cum uix ullus sufficiat huic soli pœnæ. Et iterum finge, coram legislatore moriturũ sese ad mortem offerentem, an nõ ille suas statim retractabit.

Decimo. Illustres quidã in ecclesia doctores dicunt, quod Christianus quilibet sit ditissimus, quia per mortem uoluntariam potest omnia soluere & statim euolare, cum nihil sit maius uoluntaria morte propter deum suscepta, ergo frustra Canones illic reseruantur. Huius sententiæ sunt Vuilhel. Parh. Gerson. & sequitur eos, non irrationabilis multitudo.

Vndecimo. Si mors satis pœnarũ non est, nisi mortuus & Canones ferat, ergo Canonũ pœna, maior erit mortis pœna, quippe quæ ultra mortem durat. & fiet iniuria morti Christianorũ de qua dictum est, Preciosa in conspectu dñi mors sanctorũ eius.

Duodecimo. Finge peccatorẽ rapi, & in ipsa cõfessione Christi statim subire martyrium, anteq̄ canonibus satisfecerit (ut de sancto Bonifacio martyte legitur) Hunc ergo remorabitur purgatorium, ne sit cum Christo. Et fiet ut oretur pro Martyre in ecclesia. At omnis uoluntarie moriens (de hoc enim loquimur, id est, de Christiano) etiam pro uoluntate dei moritur.

Tertiodecimo. Cur nõ Ciuiles quoq; leges post mortem manent soluendæ, cũ & ipsæ ligent corã deo & in cœlis, nõ sua uirtute, sed Christi, & Apostolorũ Petri & Pauli, qui tradũt ex animo, & ppter cõscientiã illis subijci oportere, q̄a sic ẽ uolũtas dei.

Quartodecimo. Canones cessant, quãdo laicus pœnitens mutat statum, scilicet in sacerdotium, aut sacerdos in episcopatum, aut in monachatum. Et hæc cessatio fit in hac uita, & non cessat in mutatione mortis: Quid absurdius?

Quintodecimo. Quod talis sententiã, de Canonibus post mortem soluendis, prorsus nullam habet authoritatem scripturæ, canonum, aut rationis probabilis, sed uidetur sola inertia & negligentia sacerdotum introducta, sicut & multa alia superstitiosa.

Decimosexto. Ad hoc habemus exempla patrum antiquorũ, & certe unus Cyprianus uel rigidissimus ecclesiasticarum censurarum & disciplinarũ obseruator, is tamen Epil. xvij. lib. iij. præ

DVLGENTIARVM AD LEONEM X. P. M.

cipit pacem dādam ijs, qui periculo mortis sunt obnoxij, ut ad dominum cum pace ueniant, facta confessione sua uel presbytero uel diacono, ut ibidem dicit. At datio pacis illa nihil est, quā id quod nunc remissio plenaria uocatur, ut patet intuenti.

Concludamus ergo, quod Canones non nisi uiuentibus, nec ijs nisi sanis & ualentibus imponendi sunt, imo non nisi pigris & qui sponte sua melius agere nolunt. Hæc certe non tam late produxissim, si non scirem, quosdā nimis tenaciter asserere contrarium, quod tamen nulla uia probare possunt. Nam si cum ingeniosis & eruditis uellem agere, melius tacerem quā loquerer.

At hic dicat aliquis. Sic dicere, est nimis uilificare indulgentias si solum Canonice pœnæ, nec omnes tamen, nec nisi huius uitæ remittuntur. Respondeo. Præstat uiles fieri indulgentias, quā crucem Christi euacuari, & melius est uiles habere indulgentias quam aliquid in ecclesia docere, quod fictionis possit argui in ecclesiæ confusionem. Ego sane libera fronte confiteor atq; protestor, me non magnopere curare indulgentias, quo ad remissionem pœnarum (in qua illi sola gloriantur) sed maxime uenior, amplector, gratulor in eis, quo ad remissionem culpæ, secundum sensum meum supra positum, quā illi nullam esse putant.

Huic octauæ obijcitur pugio unus plumbeus, quod uidelicet in iuribus inuenitur, etiam mortuos excōmunicari, ut præ cæteris testatur. c. A nobis. extra de sen. ex. Quam timebam ne etiam inueniri dicerent pœnas sensibiles, & satisfactiones infligi mortuis. At bene est, quod tantum excōmunicari dixerūt mortuos ita & absolui mortuos, nemo est qui negat. Sed quid ista absolutio ad remissionē pœnarū? Hæccine est illa subtilissima dialectica, sine qua docent non fieri Theologū: forte in quinta figura tenet illa consequentia. Aliquis absoluitur ab excōmunicatione ergo remittuntur ei pœnæ satisfactoriæ: ut quid ergo passim indulgentias profundunt, si absolutus a peccato, mox etiā remissionem habet pœnarum? Si autē absolutis adhuc remanet satisfactio, quomodo ergo absolutio mortuis prodest aut tollit pœnam? Igitur futilis est iste syllogismus, quod sicut excōmunicatio sese extendit ad mortuos, ita & remissio pœnarū. Immo ut ipsimet iuristæ dicunt, Excommunicatio mortui, mortuo nihil infert, sicut absolutio nihil cōfert, sed omnia hæc nobis fiunt ia

M. L. RESOLUTIONES DE VIRTUTE IN

terrorem, nisi quod nō pro tali publice oratur. Non plus igitur ille patitur a tali excōmunicatione q̄ pateretur domus uel uestis si excōmunicaretur, sic rursus nihil plus iuuatur absolutiōe. Sed quiescam deinceps confutare cōtradictiones istas garrulas, cum nihil in se contineant q̄ opiniones scholasticas, nec in scripturis, nec ecclesiasticis patribus, nec Canonibus fundatas. Semper em̄ petit principiū, aut si hoc nō facit, more iratarum mulierularū saltē blatterat hæc uerba, Errat, furit, insanit, Error, errare, In his em̄ uerbis summā sapiētiae & scientiæ suæ constitutā uult uideri

CONCLUSIO IX.

Inde bene nobis facit Spiritussanctus in Papa, excipiendo in suis decretis semper articulum mortis & necessitatis.

ISTA Conclusio magis est probatio præcedentis, Certum est enim, quod si articulos necessitatis temporalis summus Pontifex uult exceptos, multo magis necessitatem æternam. Ad quā homo per mortem uadit, cum infirmus aut impeditus legitime, solū temporali impotentia teneatur. Quin etiā si qua summus Pontifex nō excipit necessitatem, tñ excepta nō minus intelligitur. Cū necessitas nō habet legē. At mors necessitas necessitatū, impedimentū impedimentoꝝ oīm ultimū & maximū est.

CONCLUSIO X.

Indocte & male faciunt sacerdotes n̄, qui morituris poenitentias Canonicas in purgatorium referuant.

ET HAEC quoq; corollarium manifestum est conclusionis viij. Et certe sunt nonnulli, qui mirentur, si hæc fiant a sacerdotibus. At utiq; fiunt. Cum uero id sit, plus obedientiam Canonū q̄ obedientiam uocantis dei ponderare, & uiliora Canonum opera præferre precio preciosissimæ mortis Christianorum, nescio, si illi rectæ fidei regulā teneant, qui tali imbuti sunt opiniōe

Secundo, Id notum est, & insignibus authoribus celebre in Ecclesia, si quem deus hominē in medijs ipsis operibus obedientiæ ecclesiasticæ ad ecstasim raperet, uel singularem illuminationem, tenetur homo tum opus intermittere, & obedientiam ecclesiæ relinquere, & deo obsequi magis q̄ hominibus. Immo dicunt in ipsis horis canonicis attentionem uerborum debere